

Joana Pujol: “Urgeix tornar a posar l’acció exterior al servei del procés independentista”

written by Mercè Feliu | 29 de juny de 2020

Joana Pujol (Sant Esteve de Palautordera, 1989). Professora d’Història a Londres. Membre del [National Education Union](#), sindicat majoritari d’ensenyament al Regne Unit i activista independentista.

Bon dia, Joana. En les darreres eleccions al Secretariat Nacional de l’Assemblea Nacional Catalana (ANC), ara fa un parell de setmanes, vas ser la més votada amb 99 vots per la Regió 11, que és la d’Exterior. Enguany us presentàveu 5 persones per cobrir 3 places del secretariat. Per què creus que t’han votat els socis i sòcies de l’ANC?

En primer lloc voldria felicitar les altres candidates de la Regió 11 per la campanya, on s’ha pogut visualitzar la importància de les Assemblees Exteriors dins l’ANC i de l’acció exterior com un puntal del moviment independentista.

Penso que una raó que explicaria haver estat la més votada podria ser perquè he sabut sumar diferents sensibilitats de l’independentisme aportant l’experiència de més de 15 anys de militància política en espais transversals com el Sindicat d’Estudiants dels Països Catalans, el Casal Independentista, les plataformes locals unitàries per l’organització de les consultes, o ara a Londres al sindicat d’ensenyament britànic NEU i a l’Assemblea de l’ANC d’Anglaterra.

Crec que he pogut sumar aquestes sensibilitats dins d’un pla de treball basat en un salt qualitatiu en la internacionalització de l’independentisme, sobretot en els

fronts polític, mediàtic i social, i en l'apoderament de les Assemblees Exteriors, que han de tenir un paper de lideratge en el disseny i implantació de l'acció exterior.

He exposat la importància estratègica del front internacional pel procés independentista, sobretot degut al fet que davant la impossibilitat d'una solució acordada amb Espanya, només el front internacional, a través de mediacions i reconeixements, pot compensar l'ús de la força del règim. He posat de manifest que no podíem limitar-nos a un relat internacional basat en els drets humans i en demanar el diàleg amb Espanya, sinó que calia reforçar la narrativa genuïnament independentista. Que no només havíem de presentar-nos al món com a víctimes, sinó que havíem de preparar els terrenys per possibles reconeixements. Que no ens hem d'accontentar només en aliar-nos amb altres nacions sense estat, sinó que calia també trobar suports en altres estats.

I tot això com es pot concretar? Tens algunes propostes per a presentar al Secretariat Nacional i dinamitzar-les?

La feina internacional de l'ANC és titànica perquè ha de cobrir des de la vessant més diplomàtica a la més activista amb un Estat espanyol en contra i amb recursos materials limitats.

Sobretot presentaré iniciatives per augmentar la capacitat operativa exterior i tenir accés a organismes internacionals, cercles diplomàtics, *lobbies*, cercles universitaris, etc. Cal identificar a nivell geopolític quines institucions i quins estats són claus pel reconeixement, i bolcar-hi els recursos. Tant a nivell mediàtic, impactant l'opinió pública de múltiples països, com a nivell polític, intentant crear grups de suport a Catalunya a diferents Parlaments estatals, permetent el desenvolupament de campanyes internacionals de mocions parlamentàries que preparin el terreny.

També crec que cal augmentar la connexió de l'independentisme amb lluites contra l'autoritarisme d'arreu del món, des de Xile

a Hong Kong passant per moviments contra el racisme o l'emergència climàtica. Alhora amb moviments basats en la desobediència civil com Extinció o Rebel·lió, ja que és important crear el màxim de complicitats possibles.

Què en penses del paper actual de les delegacions de la Generalitat a l'exterior?

El paper de les Delegacions es podria dividir en tres etapes. Des de l'obertura, amb Carod-Rovira, fins al "govern dels millors": una primera etapa de consolidació, prudència i primers contactes. Un segon període, del 27-S del 2015 al 27-O de 2017, on s'assumeix la via unilateral i es fa un salt qualitatiu en diplomàcia en gran sintonia amb l'ANC (aquest és el període, per exemple, on es crea el grup de suport parlamentari a Catalunya al Parlament britànic). Aquest període s'ensorra a partir del 3 d'octubre de 2017, data on diversos treballadors de les Delegacions assenyalen que reben la consigna no de buscar reconeixements sinó de buscar mediadors, i acaba naufragant el divendres 27, dia de la DUI, quan les Delegacions, en lloc de convertir-se en ambaixades provisionals de la República proclamada i esdevenir punta de llança internacional per combatre la repressió espanyola, acaten el 155 i tanquen les portes.

El tercer període és l'actual, que comença amb la reobertura durant el "govern efectiu". Les Delegacions no s'entenen ja com una estructura d'estat que treballa per facilitar els reconeixements internacionals o per forçar una intervenció internacional, sinó com una mera oficina de representació autonòmica que no supera ni vol superar els límits competencials del règim espanyol. Fins i tot hem vist com en alguns països es feien actes conjunts amb l'Instituto Cervantes, un dels puntals del reforç internacional del règim espanyol. Crec que en l'etapa actual cal fer una tasca de fiscalització de les Delegacions i treballar per un canvi de timó en el govern i a la Conselleria d'Exteriors.

Des de les assemblees exteriors de l'ANC creus que es pot

promoure aquesta activitat diplomàtica?

És molt difícil. Les Assemblees Exteriors de l'ANC no disposen dels mitjans materials i humans per fer les tasques diplomàtiques que corresponen a la funció pública.

L'Estat espanyol té un exèrcit diplomàtic, una presència forta en la comunitat internacional, una comunicació permanent amb els governs estatals, amb els parlaments i amb els editors dels mitjans més importants. Els seus agregats dinen amb polítics i sopen amb lords. Els seus ambaixadors escriuen i formen part de la realitat mediàtica del país. Tenen una Agència EFE amb múltiples treballadors que reforcen el relat espanyol a cada país i, sobretot, presenten la situació internacional a Espanya des de la seva perspectiva.

El bàndol català té una xarxa pública diplomàtica petita, que participa poc del debat mediàtic de cada país, que assumeix els límits competencials i, d'altra banda, no tenim cap ens informatiu públic que tingui prou presència per fer de contrapès.

Només una ajuda material sense precedents a les Assemblees Exteriors podria intentar compensar l'activitat espanyola i cobrir la buidor de la funció pública catalana. Sobretot perquè, a més, les Assemblees Exteriors també han de fer activisme de carrer, picar pedra amb moviments socials i múltiples associacions, protestar davant de les ambaixades espanyoles, potenciar i polititzar les comunitats catalanes a l'exterior, etc.

Per això cada reunió amb polítics, cada cop que s'entra en un organisme internacional, cada cop que s'organitza una xerrada en un parlament, cada cop que apareixem en un mitjà de comunicació global és una victòria heroica aconseguida amb el treball militant de dotzenes d'activistes de les Assemblees Exteriors. Però no n'hi ha prou. I difícilment n'hi haurà prou fins que no es torni a posar el sector públic al costat del projecte sobiranista. Urgeix tornar a posar l'acció exterior

al servei del procés independentista.

En les pròximes eleccions catalanes que s'albiren, quin creus que ha de ser el paper de l'ANC?

L'ANC ha acordat en el full de ruta que només donaria suport a aquelles formacions que defensin la via unilateral i que, en l'escenari que les forces majoritàries superin el 50%, hauria de servir com a validació del mandat del 1r d'octubre i intentar passar a la fase d'implementació d'aquest mandat.

Més enllà de les eleccions, el paper de l'ANC ha de ser el de punta de llança del moviment independentista, ajudant a consolidar la majoria social per la independència i renovant l'argumentari segons el context actual: per uns millors serveis públics, independència. Per una major inversió en sanitat, independència. Per salvar llocs de treball, independència. Per protegir l'estat del benestar, independència. Per lluitar contra el canvi climàtic, independència.

Actualitzar la narrativa i també l'acció política, posant la força de mobilització de l'independentisme al costat dels treballadors de la Nissan i d'altres col·lectius afectats per la crisi sanitària, econòmica i ambiental, i liderar un moviment de masses transversal i multigeneracional que tingui la independència com a objectiu a aconseguir a curt termini.

Votar des de l'exterior continuarà sent un problema? Què li diries al conseller de Polítiques Digitals, el senyor Puigneró?

El tema del vot exterior sembla ser una comèdia de mal gust. Fa més de 10 anys que els polítics catalans prometen facilitar el vot exterior, però la realitat segueix sent que degut a la burocràcia espanyola i a la falta d'alternativa catalana, es perden centenars de milers de vots a cada elecció d'un electorat que és clarament independentista. Amb una llei electoral pròpia que mitigués els obstacles burocràtics en el vot exterior, s'hauria superat ja el 50% el 2015.

I al conseller d'Acció Exterior, el senyor Solé?

Al conseller d'Acció Exterior li diria que urgeix recuperar la credibilitat internacional de l'independentisme. Està clar que no tot és culpa del senyor Solé ni de la Conselleria d'Exteriors. És molt difícil enquadrar l'acció exterior dins el procés sobiranista quan ara com ara aquest procés està dividit, sense full de ruta compartit i amb un govern i un Parlament que no semblen disposats a recuperar la via unilateral. Sense un canvi de rumb a Catalunya a nivell legislatiu i executiu, tot el que fem a l'exterior seran crits al cel i oportunitats perdudes fins que el front interior i exterior es tornin a alinear.

El nou Secretariat Nacional de l'ANC té dos anys al davant per desenvolupar un full de ruta unilateral. Com valora la situació política a Catalunya? Com es percep a Europa?

A Europa es percep que l'independentisme no estava preparat per fer efectiva la independència, que el moment s'ha perdut. Es concep la taula de diàleg com una derrota de l'independentisme, fins i tot a vegades de manera explícita, com reconegué la ministra "a l'ombra" britànica Lisa Nandy durant les primàries laboristes. Les protestes contra la sentència van fer la volta al món i van mitigar aquest missatge d'apaivagament i reconciliació que suposava el *Sit and Talk*.

Per recuperar la credibilitat internacional fan falta protestes sostingudes amb impacte econòmic, i fa falta un Parlament i un Govern alineats amb l'estratègia unilateral.

*L'espontaneïtat pot crear la batalla d'Urquinaona;
l'organització la pot guanyar*

Com creus que es pot incorporar la generació Urquinaona a l'ANC?

És un dels grans reptes del present. Seria ideal enquadrar-los a l'independentisme organitzat. L'organització és clau no tant

per aconseguir altres "Urquinaones", que moltes vegades inevitablement escalaran de forma descontrolada, sinó per tenir el poder real de sostenir-les i, sobretot, de consensuar unes demandes polítiques, encara que siguin tàctiques. Per exemple en les protestes contra la sentència haver paralitzat el país fins que alliberessin els presos. L'espontaneïtat pot crear la batalla d'Urquinaona; l'organització la pot guanyar.

Si haguessis de dir una prioritat pel que fa a l'acció exterior de l'ANC, quina seria?

Aconseguir construir grups de suport a Catalunya als parlaments dels països amb presència d'Assemblees Exteriors de l'ANC.